

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DANSEN OP EEN SLAPPE KOORD

toneelspel in drie bedrijven

door

Roger Deforce

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2007
Nr.1359

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZEVEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *DANSEN OP EEN SLAPPE KOORD* op te voeren moet de naam van auteur *ROGER DEFORCE* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© 1989 Toneelfonds J. Janssens/Roger Deforce
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES :

Philip Debaets : directeur van "International Kitchenware"
 Anna Verliere : zijn echtgenote.
 Bini (Sabine) :
 Mieke : hun kinderen
 Rik :
 Irma : bazige gouvernante.
 Maria Demist : jeugdvriendin en huidig tennispartner van Philip.

Het verhaal speelt zich af in het huis van Philip Debaets, nu eens in de kamer van Bini, dan weer in de huiskamer. De scène is daartoe in twee verdeeld, zodat er simultaan kan gespeeld worden. Links de kamer van Bini, rechts de huiskamer. Ze zijn met elkaar verbonden door een deur, die gesuggereerd wordt door een houten geraamte. Een echte deur achteraan in de huiskamer geeft toegang tot de hall. Ook in Bini's kamer is een deur.

Schema :

Het OPVOERINGSRECHT wordt verkregen na aankoop van minstens 7 exemplaren bij de uitgever en betaling van de verschuldigde auteursrechten aan S.A.B.A.M., Aarlenstraat 75 - 77 1040 Brussel.

(De scène is in twee verdeeld; links de wat smallere kamer van Bini; rechts een bureau met telefoon. In Bini's kamer staat een studeertafel met wat boeken erop, en een cassetterecorder. Meer achteraan staan een kleine zetel links van de studeertafel een grote spiegel, waarvoor Bini(roepnaam van Sabine) zich staat te spiegelen. Ze is ongeveer 18 à 19 jaar oud en gekleed in spannende jeansbroek en T-shirt. Ze heeft een toneelboekje in de handen en is blijkbaar bezig met een toneelrol in te studeren.)

BINI. (staat te acteren voor de spiegel; ze speelt de rol van het stuk vrij overdreven)

(mompelt iets uit het boekje) "Hoe durf je het te vragen !" ... (mompelt de repliek onverstaanbaar) "Denk je, JIJ hebt het goed." ... (stille, onverstaanbare repliek)

Daar zeg je het ! Achter ons ! (chargeert haar rol ! ze kijkt spottend geheimzinnig achter zich) Maar wat ligt er vóór ons ? (zelfde reactie, ze kijkt met hand boven de ogen, spiedend voor zich, maar vindt niets ! Ze herhaalt nogmaals) 'Maar wat ligt er voor ons ?' (maar nu is ze duidelijk aan het fantaseren; ze houdt zich niet meer aan de tekst)

(pathetisch) Wat ligt er voor ons ? Wat zal de toekomst bieden ... ? (nuchter) Als ik dat maar wist ...

(mijmert, droomt) Ah, Freddy ... Wie weet wat het leven voor ons nog in petto heeft ... Het zal niet gemakkelijk zijn ons vader te overhalen ... (herpakt zich) Maar kom, "qué sera, sera ... whatever will be, will be ... (kijkt naar toneelboekje in handen en zucht); Maar da's ook toekomst ... en als ik die tekst niet rap uit het hoofd ken, dat weet ik hoe MIJN nabije toekomst als toneelspeelster zal zijn ... een flop ... Aan het werk, meisje.

(ze gaat naar cassetterecorder, steekt er een cassette in, en start het apparaat. We horen de stemmen van Karel, de mannelijke rol uit het toneel, gesproken door Freddy, Bini's vrijer uit het echte leven, en Sonja, gespeeld door Bini zelf. De opnamen zijn gebeurd tijdens een repetitie, met allerlei nevelgeluiden en commentaar van acteurs en regisseur)

RECORDER. stemmen; daarboven stem van regisseur.

REGISSEUR. Komaan, laten we nog even de 3de scène nemen, O.K. ?

Freddy, je moet proberen wat meer gevoel in je stem te leggen. Het klinkt te mat !

FREDDY. Waar sta ik voor die scène ?

REGISSEUR. Links van het bureau ... Ja, daar ... Bini, niet met je rug naar het publiek ... Goed, da's beter. Klaar ? Zonder onderbreking tot aan het einde van scène. Vooruit. Begin maar.

HIJ. Sonja, blijf nog even. Je mag zó niet van me weglopen. Wat heb ik misdaan ?

ZIJ. Hoe durf je het vragen !

(Bini speelt de rol tot de onzichtbare Karel; ze spreekt op hetzelfde ogenblik als Karel "Hoe durf je het te vragen")

HIJ. Maar ik begrijp je niet. We hebben het toch goed zo ?

ZIJ. Denk je ? Jij hebt het goed.

BINI. Denk je ? Jij hebt het goed. (Bini benadrukt JIJ meer dan op de tape; op de tape roept de (regisseur vanuit de verte)

REGISSEUR. JIJ hebt het goed ! Jij beklemtonen, Bini !

(Bini reageert op tape, spottend : Héhe ! Ik wist het nog, hé ?

ZIJ. (herhaalt) JIJ hebt het goed !

REGISSEUR. Ja ! Zo moet het. Verder.

HIJ. Hoe bedoel je ? Hebben we geen heerlijke tijd achter ons ?

ZIJ. Daar zeg je het ! Achter ons ! Maar wat ligt er vóór ons ? Hoe moet onze relatie eindigen ?

(Bini herinnert zich de laatste zin niet meer. Ze maakt zich kwaad) Grr ...

Ik onthoud die tekst nooit ... Waar is mijn boekje ? (ze neemt boekje en overleest bij zichzelf. Ondertussen loopt de cassetterecorder door)

HIJ. Daar komt geen einde aan, liefste. Onze liefde duurt eeuwig.

ZIJ. Dat weet ik nog niet. Karel.

BINI. (stopt de cassetterecorder; ze spreekt spottend tegen de ingebeelde Karel) Niet zo snel, ventje. Niet zo snel ! Kalm ... We hebben de tijd ... Als onze liefde eeuwig duurt, dan kan dit minuutje er wel af !

(Ondertussen is Anna Verliere, echtgenote van Philip Debaets en moeder van Bini het bureau binnengekomen. Ze hoort Bini op haar kamer, luistert verwonderd en komt dan Bini's kamer binnen)

MOEDER. (kijkt verwonderd rond) Wat zeg je ? ... Tegen wie sta je daar te praten ?

BINI. (verbaasd) Ik ? Praten ? ... Oh, met Karel ! (ze wijst naar de cassetterecorder)

MOEDER. Hou me niet voor de gek, Bini. Ik heb je duidelijk horen praten met iemand. Dat was geen radio-praatje. Dat was jouw stem je antwoorde op iemand.

(dreigend) Je zou hettouch niet wagen om hier een jongen binnen te smokkelen, hé ? (kijkt rond, achter zetel bvb ...)

BINI. (tikkeltje spottend) Maar mà toch !

MOEDER. (enigzins gerustgesteld, maar toch niet op gemak) Wiens stem heb ik dan gehoord ?

BINI. Dat was Freddy !

MOEDER. Freddy ? (kwaad) Ja maar, luister eens. Daarnét zei je dat het Karel was, en nu is het plots Freddy. Zie je wel dat je staat te liegen ! Je raakt in je eigen leugens verstrikt ! Bini, je weet dat ik niet graag heb dat je liegt.

BINI. Maar ik lieg niet, ma ! Luister : Kàrel ... dat is de naam van het toneel-personage. Zò noemt het hoofdpersonage uit het stuk. En de rol van Karel wordt door Freddy gespeeld. Voilà !

MOEDER. Toneelpersonage ? Wat bedoel je daarmee ? Sta je weer toneel te spelen ? Hoe dikwijls heb ik je gezegd die toneelplannen uit je hoofd te zetten. Daar komt niks van, hoor je me ?

BINI. Maar mà !

MOEDER. Neen ! Niks te doen ! Je weet hoe je vader daar tegenover staat ... Bini, haal je schouders niet op als ik over je vader praat.

BINI. (klagend, verwijtend) Ik mag nooit wat van vader.

MOEDER. Dat mag je niet zeggen ! Je vader slooft zich af in de fabriek om jullie een mooie toekomst te geven en dan zou je nog het lef hebben hem te bekritisieren ?

BINI. (binnensmonds) Afsloven ... Laat me lachen.

MOEDER. Wat zeg je ?

BINI. Niets. (spottend) Geloof je echt dat pa zich moet afsloven als directeur van "International Kitchenware" ? Arbeiders sloven zich af op het werk, niet de directeur ! De directeur geeft de bevelen, de arbeider voert ze uit !

MOEDER. En de verantwoordelijkheid dan ? Wat doe je daarmee ? Wie stelt de planning op ? En de dossiers ? Denk je dat het zo eenvoudig is om zo'n onderneming vlot te laten draaien ? (zuchtend) Ik begrijp je soms niet, Bini. Je bent zo weinig realistisch. Je ziet de dingen niet zoals ze zijn. Je bent een dromer. Je leeft in een fantasie-wereld.

(ondertussen gaat Bini tot bij tape-recorder en glijdt met vingers over toetsen)

Ook dàt is fantasie, Bini. Toneel is fantasie, geen werkelijkheid !

BINI. (hoofdschuddend) Nietwaar ! (stil) Dit is echt !

MOEDER. Echt ? Geloof jij in die leuterpraat ? Je staat te praten tegen een machine. En dàt noem je "realiteit" !

BINI. (onbegrijpend) Maar mà toch. Dit is slechts een middel om die scène met Freddy te repeteren. (beetje jaloers) Freddy is op toernee met het toneelgezelschap. Hun vorig stuk had zo'n succes dat zij zowat overal gecontracteerd werden.

MOEDER. En wat is die 'tape' dan ?

BINI. Dat is ons volgend stuk ... Daar speel in de hoofdrol. We hebben een repetitie op cassette gezet om geen tijd te verliezen. Op die manier kunnen we elk op zijn eentje verder repeteren tot de toernee gedaan is.

MOEDER. Zozo ! ... (verwijtend) Baby-sit, hé ? (wijst op recorder): Dààr bracht

je al die avonden door. (zucht) Kind toe h. Wat wil je dat ik daarover zeg ? Je weet toch dat je vader verboden heeft iets met die ... die lui te maken te hebben.

BINI. Maar ik ben toch geen kind meer ! Mag ik dan niet doen met mijn leven wat ik wil ?

MOEDER. Neen !

BINI. (verbaasd om moeders scherpe reactie) Waarom niet ? Waarom zou ik geen recht hebben mijn eigen leven te leiden ? Heb jij er nooit van gedroomd iets anders te doen dan als paradedop van pa te dienen ?

MOEDER. Bini ! Hoe durf je ! Vergeet niet tegen wie je spreekt, asjeblijft ! Heb je van je leven ! Waar haal JIJ het recht om MIJN levenswijze te bekritisieren ? Wie denk je wel dat je bent ?

BINI. (zucht, en met droefheid in stem) Ik ben je dochter, ma !

(Moe is verwonderd en kijkt Bini stil aan) (smekend) Begrijp je me niet, ma ?

(luider, maar met ingehouden smart) Jij bent mijn moeder, ma ! Mijn moeder !

(lange pauze. Ma is wat aangeslagen, ze weet niet goed zich een houding te geven; tenslotte op stille, verwijtende toon)

MOEDER. Ik ... begrijp niet waarom je me daarom zo oneerbiedig moet toespreken.

BINI. (gaat tot bij moeder) Het spijt me, moeke ... Echt ! Zo bedoelde ik het niet. (Moeder glijdt met handen over Bini's hoofd) Maar ik wil niet dat je je eigen talenten overboord gooit.

MOEDER. (zucht) Ik begrijp je niet, Bini ... Waarom moet jij altijd zo dramatiseren ? (maakt zich los van Bini) Je overdrijft in alles. (opnieuw nuchter; tik-keltje ironisch) Zie ons hier staan ! Het is net de grote verzoeningssoène uit een derderangsmelodrama. (luider en opnieuw geprikkeld) In Godsnaam, Bini. Wanneer ga je met beide voeten op de grond komen ? Het leven is geen toneel !

(Bini wil haar onderbreken) Zwiig. Nu ga je naar mij luisteren. (gaat voor spiegel staan) Als je mij 'n paradedop vindt, dan doe je maar. Maar er zijn veel vrouwen die wát zouden geven om steeds de laatste modesnuffjes te kunnen dragen en immer in het centrum van de belangstelling te staan op party's. (Ze windt zich op ; geeft indruk dat ze zichzelf staat moed in te pompen) Denk je dat het zo plezant is als jong meisje steeds muurbloempje te moeten spelen omdat je duidelijk veel te grote, afgedragen kleren van je oudere zus draagt ? Dat kun jij natuurlijk niet begrijpen; je kleerkast hangt vol met mooie jurken ...

BINI. (protesteert; wijst op haar jeans-pak) Maar ik draag die jurken niet. Ik draag liever 'n modern jeans-pak dan die stijf-deftige jurken.

MOEDER. Dat is schijnheilig. Je wil doen zoals de anderen, maar je weet dat je meer bent ... Je zal toch niet beweren dat een meisje dat slechts een jeans-pak

heeft, niet jaloers is op je mooie jurken ? Het is gemakkelijk het rijke leventje voor een tijdje de rug toe te keren, als je weet dat je altijd kan terugkeren.

BINI. Dit is niet eerlijk. Ik WIL niet profiteren. Ik wil mijn eigen leven leiden ! (luider, bijna schreeuwend) Ik wil mijn eigen leven leiden. Waarom zou ik geen toneelloopbaan mogen kiezen ?

(Enkele ogenblikken vroeger is Irma, de huishoudster binnengekomen. Ze luistert gesprek af. Uit haar houding blijkt dat ze Bini's woorden afkeurt en partij kiest voor de moeder)

IRMA. Mevrouw ?

MOEDER. (opgewonden, tot Irma) Straks !

(tot Bini) Omdat je vader het niet wil ! Punt !

BINI. Oh neen, geen punt. Dàt neem ik niet. Waarom wil vader niet ?

MOEDER. (tot Irma) Wat is er ? Staat de auto klaar ?

IRMA. Neen, Mevrouw. Kamiel vraagt welke wagen hij moet voorrijden.

MOEDER. (zenuwachtig) Neem de Porsche maar. Ik ben al flink wat overtijd met al die kinderachtigheden. Als ik die plaats als voorzitter van de tennisclub wil krijgen, dan mag ik niet te laat komen op het soupetje.

(stillier, tot Irma) Ik heb Mevrouw Verkaest op een etentje uitgenodigd in een van de ohioste restaurants van de stad ... Als ik op haar stem kan rekenen, dan ben ik zeker van dit voorzitterschap.

IRMA. U heeft gelijk, Mevrouw. Niemand heeft meer recht op die plaats als U.

BINI. (woedend) Recht ! Recht ! Welk Recht ?

(smekend) Maa ! Je profiteert ook van de situatie. Dit zijn omkooppraktijken.

MOEDER. Profiteren ? Natuurlijk profiteer ik van de situatie. Als IK het niet doe, dan doet iemand anders het toeh !

(tot Irma, spottend) Ik ben er zeker van dat Mevrouw Demist ook van plan is haar netten uit te gooien. Ze aast al lang op die erepost. Maar deze maal laat ik me niet bedotten !

(tot Bini) En a propos, van profiteren gesproken. Vergeet de spreuk niet : "De pot verwijt de ketel dat hij zwart ziet !"

BINI. Je wil toch niet zeggen dat ik profiteer ?

MOEDER. Natuurlijk profiteer je. Wat dacht je ? Dat je als toneelspeler voor je eigen kost kan instaan ? (loopt naar recorder) En dit hier ! Wat is dit ? Zou je zonder vaders centen in staat zijn om je toneel op die manier te repeteren ? Luister, meisje. Freddy is vèr weg, maar dank zij vaders centen kan je toch nog met hem praten ! (sarcastisch) Praten ? Nou ja, als je zo'n gezwam praten kunt noemen. (ze duwt op startknop en cassette loopt verder met gesprek Sonja-Karel)

HIJ. Hoezo ? Hou je niet meer van mij ?

ZIJ. Dat heeft er niets mee te maken. Ik wil gewoon niet meer als stoeipoes dienen.

(verschrikte reactie van moeder)

Ik ben het zat voortdurend op de meest ongeschikte uren dat hotelkamer-
tje en je bed in te glijden.

(de verbazing van moeder en Irma stijgt bij het aanhoren van de conversatie. Voor-
al Irma slaat de ogen ten hemel en prevelt enkele schietgebeden ...)

MOEDER. (stopt apparaat) Lieve hemel, wat is dat voor taaltje ? Stoeipoes ? In
je bed glijden ? (dreigend) En denk je dat je vader zal toelaten dat je in zo'n
stuk optreedt ? Maar Bini toch. Wil je ons nu echt belachelijk maken ?

BINI. Ons ? Waarom zou ik jullie belachelijk maken ? IK ben degene die op de scèn-
ne wil staan. Als ik mij daar sta belachelijk te maken, is dit MIJN zaak.

MOEDER. (staat te trappelen van ongeduld om te vertrekken. Kijkt voortdurend
naar uurwerk. Slaat armen in lucht en hopeloos tot Irma)

Ik geef het op. Heb jij al ooit zo'n eigenwijs kind gezien ? (klagend) Probeer
jij eens met haar te praten, Irma. Ik heb er geen vat op. Jij bent hier al zoveel
langer in huis. En daarbij, ik moet opschieten.

IRMA. (gevlaid) Natuurlijk, Mevrouw. U heeft gelijk. (trots glimlachend) Weet U
dat ik Meneer Debaets nog als klein kind op de knieën heb gehad ?... O, het was
een schat van een baby. En zo fijn gemaniërd; nooit brutaal ! Let wel ; hij had
een willetje, dàat is waar ! Maar ja, de oude heer en Mevrouw Debaets wisten dat
goed op te vangen. Klasse, hè ! Jaja, dat koop je niet. Dat kan je niet in een
paar jaar aanleren.

MOEDER. (beetje verveeld om laatste woorden, die duidelijk een steek onder water
zijn op haar) Je doet maar, Irma. Je hebt vrije kaart !

(tot Bini, aan de deur) En jij ... met jou heb ik nog een hartig woordje te pra-
ten. Reken maar ! Oei, oei, oei,.. zó laat al !

IRMA. Moet ik Kamiel ... ?

MOEDER. Laat maar. Ik neem de eerste die voorstaat.

(gaat haastig weg. Enkele ogenblikken later hoort men een auto aanslaan en met
schurende banden weggrijden. Irma luistert hoofdschuddend)

IRMA. (tot zichzelf) Sjonge, sjonge. Waarom moet vandaag alles zo snel ? De mens-
en hebben geen tijd meer om te leven.

(richt zich tot Bini, die tot bij recorder gegaan is en van plan is deze te star-
ten) Bini !

(Bini spoelt recorder paar toertjes terug en start opnieuw. Het opgenomen toneel
loopt door :

ZIJ. Ik ben het zat voortdurend op de meest ongeschikte uren dat hotelkamertje en je bed in te glijden.

HIJ. Ik begrijp je, lieve, maar je moet nog wat geduld hebben. Alles komt terecht; ik beloof het je.

Stop dat apparaat, zeg ik je !

(als enige reactie draait Bini het volume hoger !)

ZIJ. Dat zeg je nu al maanden, maar er komt niets van. Heb je al je vrouw gesproken ? Karel, kijk me aan. Je hebt me beloofd dat je deze week alles zou vertellen.

(tijdens dit gesprek maakt Irma zich steeds kwader. Ze loopt uiteindelijk tot bij Bini, trekt haar achteruit en stopt apparaat)

Nu is 't genoeg !

(Bini wil recorder op gang brengen, Irma verhindert het, echt kwaad)

Je blijft er af, hé, meisje ! Waag het niet !

BINI. (toch wat uit lood geslagen; haalt schouders op en laat zich wijdbeens in een stoel vallen) Ik mag op mijn kamer toch doen wat ik wil ? (rechtop, in een meer aanvallende houding) Dit is mijn kamer !

IRMA. (kijkt misprijzend rond) Dat kan je zien ! Je zou beter wat meer tijd besteden aan de rommel hier, in plaats van al die obscene taal te beluisteren. Een dochter van fabrikant Debaets : toneelspeelster ! Kan je echt niets beters vinden als hobby ? En dan nog in een derderangsstuk ?

BINI. (springt recht) Derderangsstuk ? Heb je het stuk reeds gezien ?

IRMA. Zo iets hoef ik niet te zien ! Ik heb er reeds genoeg van gehoord om te begrijpen dat het niet veel om het lijf heeft ?

BINI. (venijnig lachend, om Irma te plagen) Je hebt gelijk. Het heeft niet veel om het lijf.

IRMA. Zo ? Je ziet het dus ook in ?

BINI. Inderdaad ; het heeft niet veel om het lijf ... (lacht) vooral niet in de bedsoènes !

IRMA. (gechockeerd) : Jezus, Maria ! Je bedoelt toch niet ... (ziet in dat Bini haar voor de gek houdt; keert zich woedend om en loopt mopperend uit Bini's kamer)

Oh, jij kleine pestkop ! Als je maar niet denkt, dat je er zò van af komt !

(keert zich om bij deur) Wacht maar, wie laatst lacht, best lacht !

(ze gooit deur met klap dicht.)

(Bini blijft wat verbouwereerd kijken en lacht dan spottend naar deur. Ze haalt kwaad de schouders op ; slentert naar recorder, neemt koptelefoon, zet die op, neemt tekstboekje en luistert, languit in een stoel liggend. Ze mompelt kwaad de

tekst van het toneel, onverstaanbaar, want ze is er niet met haar gedachten bij) (Mieke, Bini's zus, komt binnen door deur I. Ze is gekleed met bloes en rok. Ze komt blijkbaar van school, want ze draagt boekentas. Rik, jonger broer, volgt in haar spoor)

RIK. (valt Mieke lastig die een brief bij zich heeft, die ze blijkbaar voor hem verborgen wil houden)

Toon eens !

(hij probeert de brief uit Miekés handen te ritsen, maar die houdt hem hoog in de lucht)

MIEKE. (dreigend, maar gedempt) Rik, hou op !

RIK. Van wie is die brief ? (spottend) Van je vrijer ? (Mieke duwt verveeld Rik van zich weg en houdt de brief in de lucht en probeert te lezen wat erin staat) Waarom doe je hem niet open ? Wil je niet weten wat er in staat ? (plots gaat lichtje op; hij fluit van verbazing) Die brief is niet voor jou !

MIEKE. (stil, kijkt steeds naar Bini's kamer) Hou je mond !

RIK. Waarom ?

MIEKE. Daarom !

(Rik volgt Miekés blik naar Bini's kamer en heeft de situatie door. Hij loopt voorzichtig tot aan de deur)

(angstig, met stille, maar gedecideerde stem) Rik, kom hier !

(Rik luistert niet; opent voorzichtig Bini's kamer, steekt hoofd door deuropening, ziet Bini)

BINI. (groet hem met een handbeweging) Hello ? (neemt koptelefoon af)

RIK. (blijft in deuropening staan) Hei ! (blijft haar zwijgend aanstaren)

BINI. (niet begrijpend, glimlachend) Wel ? Wat is er ?

RIK. Niets ! (hij trekt de deur dicht. Bini kijkt hem geamuseerd hoofdschuddend na. Ze zet hoofdtelefoon op, en gaat door met tekst te memoriseren. Rik komt nu uitdagend naar Mieke, en kijkt haar spottend aan)

Ze is daar !

MIEKE. (naar kamer van Bini kijkend, stil, maar nijdig) Wat heb jij daar mee te maken ?

RIK. Niks ! Maar 't is hâar brief.

MIEKE. Nou en ? Wat kan jou dat schelen ?

RIK. Mij ? Niks ! (luider, in richting van Bini; gaat wat dichterbij de scheidingwand staan) Maar die brief is van Bini !

MIEKE. (haalt Rik van de muur weg) Wat wil je ?

RIK. (steekt de handen uit) Hoeveel geef je ?

MIEKE. (nijdig) Geen cent ! (Rik gaat beslist naar de deur van Bini's kamer en

draait zich om met hand op de deurknop) (fluisterend) Tien frank !

RIK. (brengt viinger naar voorhoofd)

MIEKE. (kwaad) Twintig ! en geen oent meer !

(Rik duwt deur open en kijkt uitdagend) O.K. Hier ... neem de brief.

RIK. (trekt onmiddelijk deur dicht, en staat er wat beteuterd bij. Hij steekt handen achter de rug en probeert toch nog iets los te krijgen) Twintig ?

MIEKE. (kordater, omdat Rik inbindt) Vijftien ! Nemen of laten !

RIK. (zucht) Goed ... maar onmiddellijk betalen, hé ?

MIEKE. Jaja ... straks.

(ze probeert met een mesje voorzichtig de omslag te openen, wat niet lukt zonder schade. Probeert voorzichtig de brief uit de half geopende omslag te peuteren. Terwijl ze bezig is, loopt Rik voorzichtig naar Miekas boekentas en snuffelt erin) Wat doe je daar ? Blijf van die boekentas !

(ze wil de boekentas uit zijn handen rukken; hij klemt ze tegen zich; heeft nog een hand erin. Plots laat Rik juichend de tas los. Hij heeft Miekas portefeuille in de hand)

Geef hier ! Mijn portefeuille. Jij dief !

(ze wil hem grijpen; Rik loopt rond tafel, ondertussen haalt hij geld = stuk van 20 fr. eruit)

RIK. Joepi ! Ik heb ze ! (hij laat de portefeuille vallen)

(Mieke raapt vlug op en steekt ze in boekentas. Rik triomfeert met zijn geld.

Mieke gaat schijnbaar achtteloos haar boekentas tegen de kast plaatsen. Als ze naast Rik komt, laat ze die plots vallen en grijpt Rik vast. Ze probeert Rik het geld uit de handen te rukken. Deze spartelt geweldig tegen en roept)

Ai ! (mieke wringt) ... Ai (luider)

MIEKE. (sissend) Geef ze terug, zeg ik je !

RIK. (woedend) Neen ! ... Je hebt het beloofd ! Ze zijn van mij ...

(Mie"ke wringt zijn handen open. Rik roept luidkeels in richting van Bini)

Bini ... ! Bini ... !

(Bini, met hoofdtelefoonop, hoort schijnbaar niets. Mieke, die niet weet dat Bini niets hoort, laat Riks handen los en legt haar handen op zijn mond, terwijl ze angstig in Bini's richting kijkt.)

(Plots gaat deur I open en Irma verschijnt in deuropening. Ze kijkt kwaad naar het tweetal en draagt een boekentas)

IRMA. (dreigend) Wat is hier gaande ?

(Mieke laat Rik los. Ze staan er beiden beteuterd bij. Rik probeert haastig het geld weg te stoppen. Ook Mieke probeert onopvallend de gekreukte brief te bergen) Wel ? (tot Rik) Heb je je tong ingeslikt ? Dat gebeurt anders niet zo vaak, hé ?

(ze roept Rik met knippende vinger bij zich; Rik gaat schoorvoetend) Wat is dit ?
RIK. (spottend) Dit ? (hoofdbeweging naar tas) (kijkt gemaakt verbouwereerd naar Mieke) Da's een boekentas ... Wist je dit niet ?

IRMA. (grijpt Rik bij de schouders ; schudt hem door elkaar) Je weet wat ik wil zeggen ! Hoe vaak moet ik je nog zeggen dat je je boekentas op z'n plaats moet stellen, en niet in de hall. Er zal nog eens iemand zijn benen over de rommel die je overal laat rondslingeren.

(Rik grijpt boekentas en wil vlug de kamer verlaten)

Niet zo vlug, manneke ! Je hebt nog niet geantwoord op mijn vraag !

(Rik kijkt verwonderd naar zijn boekentas en dan niet begrijpend naar Irma)

Hou je van de domme niet ! Je weet verdraaid goed wat ik bedoel. Wat was al dat lawaai daar net ?

(Rik kijkt onschuldig naar Mieke en draait hoofd weg)

Kom hier !

(Rik gaat schoorvoetend; hij heeft zijn ene hand in broekzak; Irma steekt kordaat de hand uit en knipt met de vingers; Rik doet alsof hij haar niet begrijpt; Irma dringt aan; Rik geeft onwillig het muntstuk. Irma kijkt vriendelijk naar Mieke)

Is dit van jou ?

MIEKE. Oh, laat maar.

IRMA. Niks van. Het moet maar eens gedaan zijn met die kwajongensstreken. Ik heb er fijn genoeg van. Als je maar niet denkt dat het zo kan blijven doorgaan. Ik zal er straks met je vader over spreken.

RIK. (schreiend, maar kwaad) Dit is mijn geld ! (stampvoetend) Je hebt het recht niet ...

IRMA. (vanuit de hoogte) Wat ? Snotneus ! .. Ik heb het recht niet ? ...

(geeft Rik woedend een draai om de oren) Hierzie ! En nu naar je kamer !

RIK. Ik zal het zeggen aan mama ! (tot Mieke) En van jou ook ! Ik zal het zeggen aan Bini ! (tot Irma) Ze heeft een brief van Bini gegapt en omdat ik het niet zou zeggen, mocht ik twintig frank hebben en toen wilde ze mij die niet geven ...

MIEKE. Leugenaar ! Je hebt ze uit mijn boekentas gepakt.

RIK. Omdat je ze me niet wilde geven ! Durf je de brief aan Irma tonen ? Hierzie !

(Rik probeert de brief uit Miekés zak te halen, wat ze hem belet)

MIEKE. Blijf daar af !

IRMA. Rik !

RIK. De brief zit in haar zak ! Waarom durft ze hem niet tonen ?

IRMA. (gaat tot bij Rik, en duwt hem krachtig naar deur 2 in midden)

Als Mieke zegt dat die brief van haar is, dan geloof ik haar. Vooruit, naar je kamer ! (dreigend) Je mag er zeker van zijn dat ik het hierbij niet zal laten !

Wacht maar tot je vader thuis komt !

RIK. (stampvoetend) Je mag het zeggen !

(tot Mieke) Ik zal het zeggen van die brief !

(tot Irma) En dat je mij geslagen hebt ! Ik zal het zeggen aan moeder !

(Irma richt zich dreigend naar hem. Rik druipt schreiend en mokkend af. Aan de middendeur gekomen, draait hij zich om)

Je hebt het recht niet mij te slaan. Je bent mijn moeder niet !

IRMA. (komt dreigend op hem af) Maak dat je wegkomt naar je kamer !

(Rik glipt haastig door de middendeur en loopt zeurend door Bini's kamer naar de zijdeur 3; Bini kijkt verrast op en wil hem toespreken)

BINI. Hé ! Waar moet je zo snel ? Rik, scheelt er wat ?

(ze doet hoofdtelefoon af. Rik gaat door met snotteren en mopperen; hij mompelt iets van 'die heks' en verdwijnt door de zijdeur. Bini blijft hem verwonderd nastaren. Ze herhaalt ironisch 'die heks', en kijkt in de richting van de andere kamer. Ze hoort de anderen bezig en gaat dichterbij de deur, luistert aandachtig en zet heel behoedzaam de deur op een kier om alles beter te horen...)

IRMA. Bedorven jong ! Is nog maar een paar vuisten groot en denkt reeds dat hij zich alles mag permitteren !

(tot Mieke) Heb je dit gehoord ? Je bent mijn moeder niet, zegt hij ! Je hebt het recht niet mij te slaan, zegt hij ! Huuh ! Veertig jaar woon ik al in dit huis ! Veertig jaar ! En dan komt zo'n snotneus mij de les spellen. (spreekt meer tot zichzelf dat tot Mieke, die er wat bedremmeld bijstaat) En zeggen dat ik ze allemaal heb zien geboren worden ! ... Zelfs je vader ... (mediterend) Jaja, toen had men nog respect voor de mensen ... Toen leefde de oude heer nog ... Je grootvader, een gedistingueerde heer, echte klasse ... (zucht) Ja, de tijden zijn veranderd ... Nu zeggen de kinderen welke rechten de volwassenen nog hebben ! Jemenee, wat gaan we nog allemaal beleven.

MIEKE. (probeert Irma te bedaren) Irma ?

IRMA. (vriendelijker; ze heeft duidelijk een voorkeur voor Mieke) Ja, Mieke ?

MIEKE. Mag ik je straks even helpen om de bibliotheek op te ruimen. Ik heb gezien dat je alle boeken van de plank genomen hebt. Als je wil, kom ik je straks even helpen !

IRMA. Ah, nee. 't Is vriendelijk Mieke, maar ik kan het echt wel alleen af.

MIEKE. (vleiend) Echt, hoor ! Ik vind het plezierig je te helpen)

(NB. Bini die alles afluistert reageert met mime op alles. Hier bvb. maakt ze het gebaar van iemand die stroop smeert aan mouw)

Ik kan mijn eigen werk wel even uitstellen.

IRMA. (vol begrip) Nee, Mieke. Eerst je schoolwerk. Ik ben blij dat je mij wil

helpen, maar zo dringend is het niet. Eerst je schoolwerk ! (in richting van Bini's kamer) Er zijn er die hun tijd verprutsen met allerlei amorele activiteiten, liever dan de handen uit de mouwen te steken.

(boze reactie van Bini)

Maar ja , je kan moeilijk verwachten dat alle kinderen naar hun vader aarden !

(kijkt Mieke vriendelijk aan) Hoe was 't op school ?

MIEKE. (blij dat er van onderwerp veranderd wordt) Goed ... Waarom ?

IRMA. (moederlijk) Zo maar ... (kijkt haar bewonderend aan) Veel werk, zeker ?

MIEKE. (overdreven) Oh, Irma. Je hebt er geen idee van wat die leraars ons allemaal doen slikken.

(Bini grijpt pathetisch naar keel, maakt diepe slikbeweging, waarna ze opgelucht zucht)

Slavendrijvers zijn het ! Sommigen hebben maar een zweep te kort. Echt ! Ze kennen maar één woord : werken en nog eens werken !

(Bini mimeert 'een woord' en drukt dan verbazing uit bij 'werken, en nog eens werken'. Voor haar zijn dat duidelijk twee woorden !)

IRMA. Kom, kom, Mieke. JIJ hebt toch nog nooit problemen gehad op school ?

MIEKE. (gevlaid) Ja, da's waar, ... maar tóch. Het is niet gemakkelijk.

IRMA. Toe, Mieke. Geen valse bescheidenheid. Je behoort tot de kop van je klas.

(Bini vormt met haar handen een 'dikke kop' !)

Dat heb je van je vader mee; die was ook altijd de eerste van zijn klas. Ja, dat zit in de familie, hé. (corrigeert zichzelf) Van je vader, bedoel ik.

(woedende reactie van Bini)

Werk maar hard, Mieke. Je vader verwacht veel van je. JIJ moet de traditie verderzetten. JIJ hebt het verstand van de Debaets. (hoofdschuddend) Ik heb nooit kunnen begrijpen hoe een verstandige jongeman als je vader zo'n stomiteit kon begaan ...

BINI. (tijdens laatste zin van Irma echt kwaad, ze stormt de kamer binnen. Irma houdt plots op en voelt zich betrappt. Toch kijkt ze Bini verveeld aan)

Oh ... jij ... jij (ze wil Irma aanvallen met gebalde vuisten; Mieke komt ertussen en duwt haar weg)

MIEKE. Bini ! Wat doe je ?

BINI. Laat me los ! Dat ik haar ogen kan uitkrabben !

IRMA. (heeft zich hersteld van eerste schrik) Hou op !

MIEKE. Toe Bini. Wat doe je nu ? (ze duwt Bini naar de deur) Kom. Anders vertelt ze alles aan vader.

BINI. Blijf met je handen van me af ! ... Ik heb jouw raad niet nodig ... Sta daar niet zo stom te kijken ... (Mieke gaat tot bij Irma om hulp) Ja, dàt is het.